

Lahki angleški tanki pri vojnem pohodu v Eritreji.

Mihara-Jama, ognjenik samomorilcev

Proti strahotnemu grobu ponorelih mladih Japoncev so morali ustanoviti Zvezo za pobijanje samomorov v ognjeniškem žrelu

Na japonskem otoku Ošima je vulkan Mihara-Jama, ki je pred kratkim nanovo izbruhnil. Poleg Juši-Jame, svetlega japonskega hriba, je ognjenik Mihara-Jama postal v zadnjih sedmih letih najznamenitejši japonski ognjenik.

V mesecu maju l. 1933 se je mlada dijakinja Kioto-Matsumoto, ki jo je zaročenec zapustil, odločila za nenavaden samomor; vrgla se je v žrelo ognjenika, iz katerega je prodirala žareča lava.

Ta način samomora je povzročil veliko zanimanje vse Japonske za ta ognjenik, ki je dobil novo ime: »idealno mesto za samomorilce.« V zadnjih sedmih letih je bilo izvršenih 347 samomorov na ta način, da so vsi samomorilci poskakali v žrelo ognjenika, 1900 osebam pa so še pravočasno preprečili njihovo namero. Videz je, da je v državi, kjer velja samomor za izraz človeškega dostojanstva, imel primer mlade dijakinje Kioto mnogo naslednikov.

Brez reklame — ni uspeha

Mali tokijski časopis »Jomiuri« je zaradi tega tragičnega dejanja mlade dijakinje imel lepo priliko za povečanje svoje naklade. Časopis je razpisal veliko nagrado, ki bi jo dobil tisti, ki bi se prvi spustil v žrelo Mihara-Jame.

Grški kralj Jurij, vodnik grškega naroda v sedanjih hudih časih.

Da bi bilo delo pri spuščanju v žrelo lažje, je uredništvo dalo postaviti na robu žrela dvigalo z medenim koritom. Kljub vsem pripravam niso mogli najti človeka, ki bi bil pripravljen spustiti se v notranjost ognjenika. Javnost je bila željna novotarije, pa je začela godrnjati in že je kazalo, da bo ta »izvirna« misel glavnega urednika podjetju bolj škodovala kakor pa koristila. Zadnji čas pa je časopis objavil z debelimi črkami, da se bo v žrelo spustil sam glavni urednik Ivata, ki s tem podvigom ni prav za prav nič tvegaval, ker bi po japonskem mišljenju tako in tako moral narediti samomor zaradi neuspeha in zapeljevanja javnosti.

V ogenj po kostanj

Ivata je naredil oporoko, poslovil se je od prijateljev, napisal nekoliko poslovnih pisem, se vzel na vulkan, nataknil plinsko masko proti strupenim plinom ter sedel v korito in dal znak, naj ga spustijo. Glavemu uredniku ta izlet ni bil prav posebno pri srcu. Ko se je spustil 245 čevljev globoko, je zemlja zabobnela in v globini je nastala strašna eksplozija, ki je dvignila korito dvigala in zavila urednika v meglo strupenih plinov. Kljub temu pa ni popustil. Spustil se je še bolj globoko. Ko je bil v globini 750 čevljev, je zagledal na kamenju truplo nekega samomorilca. Ko se je spustil v globino 1300 čevljev, je korito udarilo v široko steno in ni moglo iti nikamor več naprej. Tam je ležalo telo mladega samomorilca, ki je dan pred podvigom urednika napravil samomor. Sedaj so nastale eksplozije, začelo se je valiti kamenje, a stene žrela so se tresle.

Ivata je dal znak, naj ga dvignejo, ker mu je kamen zdrobil kisikov rezervoar. Iz ognjenika je prišel zdrav in nepoškodovan, bil pa je v nezvesti. Njegov nenavaden izlet je trajal samo petnajst minut in zdravnik, ki ga je pregledal, je rekel, da bi gotovo umrl, če bi ostal samo še deset minut v žrelu ognjenika. Strupeni plini bi ga zadušili.

Posebna izdaja iz ognjenika

Nekoliko ur pozneje so Japonci čitali posebno izdajo »Jomiurija«. V enem samem dnevu se je naklada dvignila od 50.000 na 800.000, a od istega dne je časopis dobil stotisoč novih naročnikov.

Po Ivatovi ekspediciji je promet Mihara-Jami naraščal iz dneva v dan. Sedaj je na tem malem otoku že šestnajst hotelov s 1700 sobami, 23 taksijev, 51 fotografov in en potniški parnik, ki lahko prepelje naenkrat 1200 potnikov. Na tem otoku so tudi tri kamele, ki so bile prve pripeljane na Japonsko. Oblasti so dale zgraditi okoli žrela ograjo in tam postavile stalno stražo. Ustanovljena je tudi posebna Zveza za pobijanje samomorov na Mihara-Jami in je v ta namen tudi postavila ogledala, v kateri se vidi peklenska notranjost ognjenika, da bi s tem prestrašila vse tiste, ki so dopotovali na otok, da bi se spustili v žrelo brez plinske maske in brez dvigala. Kljub tem ogledalom pa se samomori še vedno dogajajo. Zadnja tri leta se je vrglo v žrelo največ ženska, vdov in zaročenk, ki so izgubile svoje može in zaročence v vojni s Kitajsko.

Vrojena znamenja, njihove korenine in neprijetnosti

V mesečniku »Hygeia«, ki ga v Chicagu izdaja ameriško zdravniško združenje, je kožni specialist dr. V. Clowder napisal zanimiv članek o vrojenih znamenjih.

Po njegovem mnenju so vrojena znamenja okvarne tvorbe kožnih celic. Tako na primer pripisujemo ognjena znamenja, rdečkaste in vijoličaste pege, prevelikemu številu krvnih žilic in tako zvana jetrna znamenja preveliki obilici barvnih celic. Vrojeno znamenje imaš že, če ti na kakem telesnem delu poganja skupec kocine, ki bi sicer na tem telesnem delu ne rastle. Vrojena znamenja so zelo razširjena. Po barvi, obliki, številu in vnanosti kažejo mnogo razlik. Lahko nastopajo v neverjetno velikih množicah in če se naselijo na nepokritih telesnih delih, imajo za lastnika celo neke duševne posledice, ker se jih stalno zaveda in čisto stramuje.

Mnogi menijo, da pridejo ognjena znamenja od tod, ker je mati pred porodom imela kak poseben duševni doživljaj. Vendar je to mnenje zmotno in brez sleherne znanstvene osnove.

Temno pigmentirano vrojeno znamenje kaže včasih nagnjenje k raku. Čim več pigmenta, t. j. temnih barvnih celic je v vrojenem znamenju tem večja je verjetnost, da se bo iz njega razvil rak. Včasih imamo vrojena znamenja na mestih, ki so izpostavljena raznim dražljajem, bodisi po nasproti ležeči kožni površini ali po nocojnih, britvi, obleki, ali čevljih. Črno vrojeno znamenje na podplatih je izpostavljeno stalnemu dražljaju in vrojeno znamenje v moškem licu trpi pri britju. Stalno ponavljajoč se dražljaj lahko povzroči raka. Vsa črna vrojena znamenja ne vodijo do raka, toda take krvave kožne tvorbe lahko ostanejo nespremenjene več let, dokler se končno vendarle ne pojavi rak. Zato bi bilo svetovati, da si damo odstraniti taka vrojena znamenja, posebno še če so izpostavljena stalnim dražljajem. Odstranitev pa mora biti temeljita. Tu ne zadoštujejo kisline, ki jih nekateri rabijo, te še lahko stopnjujejo dražljaj. Če se kako črno vrojeno znamenje poveča ali se iz njega izcimijo tur ali še bolj počni, krvavi ali pa se tvorijo trdi vozlički pod njem, tedaj ga je treba takoj opravičiti. Taki znaki namreč govorijo o nastajajočem raku.

Pri rumenkastih ali svetlorjavih znamenjih je nevarnost za raka mnogo manjša. Navzlic temu

Razstava otroških umetnih izdelkov

Za splošen dvig narodne kulture, ki je zlasti proti koncu minulega desetletja v naši likovni umetnosti malone izgubila lastna tla, opirajoč se prvenstveno, če že ne zgolj na tuje duhovno vrednote, si je podpisano društvo nadelo za nameno pomembno nalogo, da priredi v doglednem času primerno otroško razstavo. Razstava naj bi obsegala risbe, slike in plastike, izdelke mladine iz detinske in ljudskošolske dobe.

Razstavo bodo spremljala strokovna predavanja, ki bodo vzgojno nazorno tolmačila izvirnost teh del. Na ta način upamo, da se povrnemo k prvobitnosti in koreninam pravih ljudskih duhovnih vrednot in do zopetnega priključka mlade višje umetnosti narodno duhovnim tlom.

Apeliramo na posameznike, zlasti pa na podeželsko duhovščino in šolska vodstva, da nam pri zbiranju tvarine pomagajo in nas o vsem znanem obvestijo.

Osrednja strokovna organizacija mladih slovenskih slikarjev in kiparjev — Umetniško društvo »Slovenski lik«.

Pomladna razstava »Lade« v Belgradu. V nedeljo je bila v paviljonu Cvijete Zuzorič svečano otvorjena letošnja pomladanska razstava belgrajske »Lade«. Razstavljajo vsi umetniki, ki so poslali nekaj svojih del na ljubljansko razstavo v Jakopičevem paviljonu. Razen njih je zastopan še Zivorad Nastasičević, a med gosti član slovenske »Lade« Tine Gorjup. Na jenski razstavi, ki je določena za 7. dec. t. l., pa bo slovenska »Lada« nastopila v celoti skupno z istoimenskim društvom v Belgradu.

Predavanje SPD: Slovensko planinsko društvo. Osrednje društvo v Ljubljani zaključuje svoj cikel predavanj o barvni fotografiji s predavanjem g. dr. Prešerna Jakoba pod nazivom »Slike z gorenskega kotar«, ki bo v torek, dne 8. aprila ob 20 v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Planinci, pripravite se na zanimivo prireditev.

pa je bolj pametno, če si jih damo odstraniti, če so pod stalnim dražljajem. Verjetnost, da bi se rak razvil in nepigmentiranih vrojenih znamenjih, je zelo majhna, tako da pride njih odstranitev bolj iz lepinskih razlogov v poštev.

Vsa vrojena znamenja lahko odstranimo, toda ker je med njimi toliko raznih vrst, je treba vsak primer posebej obravnavati. Po zdravniški operaciji nastane po odstranitvi znamenja brazgotina. Pri sedanjih modernih metodah pa je ta brazgotina tako neznačilna, da je skoraj ne opaziti, vsekakor pa je mnogo manj vidna kakor vrojeno znamenje samo.

Pri pigmentiranem vrojenem znamenju, kjer je rakasto obolenje zelo verjetno, ne smemo misliti samo na lepotne uspehe pri zdravniški oskrbi, zakaj tu velja glavno načelo: odstrani nevarnost takoj, ko se pojavi!

Poroka filmske zvezde — po ameriško. Slovita igralka Bette Davis, poznana iz filmov »Želela bi si otroka«, »Na zapoved kraljice« itd., se je to zimo čisto na tihem poročila, ne s kakim filmskim zvezdom, temveč s premožnim kmetom iz Arizone. Slika jo kaže, ko s možem režeta ženitovanski kolač.

RADIO

Program Radio Ljubljana

Petek, 4. aprila: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) do 7.45 — 11 Solska ura: Iz Ptujja po ptujskem polju in Halozah v Ptuj. — Pokrajinska oddaja. Izvaja V. razred ljudske šole pri Sv. Marku nižje Ptujja, vodi g. učitelj Edvard Rössner — 12 Naši mladinski zbori (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Komorni trio — 14 Poročila — 14.10 Tedenski pregled Tujskoprometne zveze: Rogaska Slatina — 17.30 Citraški dueti (gdč. Slavka Peklar, g. Marijan Hebein) — 18.10 Zenska ura: Pomen starostnega zavarovanja za kmečko delavko (ga. Mohorič Milena) — 18.30 Plošče — 18.40 Francoščina (g. dr. Stanko Leben) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 120-letnica ljubljanskega kongresa (g. Alojzij Potočnik) — 19.50 Za izseljence — 20 Delavsko glasbeno društvo — 20.45 Za oddih (plošče) — 21.15 Violinski koncert: prof. Karlo Rupel, prof. dr. Lipovšek (klavir) — 22 Napovedi, poročila. Konec ob 22.20.

Drugi programi

Petek, 4. aprila. Belgrad: 19.40 Muslimanske pesmi; Zagreb: 20 Orkestralni koncert; Beromünster: 19.10 Vojaška godba; Bratislava: 19.40 Leharjeva opereta »Giuditte«; Budimpešta: 19.40 Simfonični koncert; Praga: 21 Dvorakove skladbe; Italijanske postaje: 20.35 Simfonični koncert; Sofija: 20.50 Verdijeva opera »Traviata«; Sottens: 20 Kabaret; Švedske postaje: 21.10 Orkestralni koncert.

Belgrajska kratkovalovna postaja: YUB, YUB (49.18 m): 19.40 Poročila v slovenščini — YUF (19.69 m): 0.30 Poročila v slovenščini za Južno Ameriko — YUG (19.69 m): 3.30 Poročila v slovenščini za Severno Ameriko.

GENERAL KRIVICKI:

BIL SEM V STALINOVIM SLUŽBI

Ni mi bilo novo, da GPU nadzoruje vsak korak, ki ga stori sovjetski uradnik, pa naj bo na še tako visoki stopnji, zlasti pa še če gre v tujino. Vsak sovjetski poslanik, minister ali trgovinski zastopnik je pod tako stražo.

Če na primer častnik kakor Tuhačevski po vladnem nalogu zapusti Rusijo, da se udeleži pogreba Jurija V., če častnik kakor maršal Jegorov potuje po baltičkih državah zaradi upostavitve dobrih odnosov, če častnika, kakor je general Putna, imenujejo za vojaškega odposlanca v Londonu — njihov odhod in prihod, njihovo gibanje, sleherni njihovih pogovorov so predmet za poplavo poročil, ki jih pošiljajo agenti GPU.

Na splošno vsaka vlada svojim uradnikom zaupa, zlasti pa tistim na odgovornih mestih in ne pripisuje nobene važnosti ovadbam, katere ji prinašajo vohuni. Ko sem bil dodeljen generalnemu štabu v Moskvi, sem sam imel priliko prebirati poročila o moji lastni delavnosti v Nemčiji.

Poročila so temeljila na dejstvih, bila so pa tako zlobno spačena in obrnjena, da so mi morala škoditi, če bi jim bili verjeli. Toda celo pri sovjetski vladi je bilo tiste čase, ki so pa zdaj že davno prešli, navada, da so tako gradivo pošiljali prizadeči osebi sami.

Stalin je to polagoma spremenil. Ko je nadzorstvo nad GPU prevzel sam, je v posebni skrivni pisarni kopicil zapise s takimi poročili o vseh odgovornih uradnikih sovjetske vlade. Omare z zapisi so se množile in so kar pokale od vsega gradiva, ki je prihajalo do Stalina po široko razporejeni mreži GPU.

Ni šlo za to, kako neverjetne, kako fantastične so bile take ovadbe zoper vodilne postave sovjetske zveze. Hlapčevsko vdano osebje GPU jih je po kosih vezalo v zvezke. In Stalinu se je zdelo prav koristno, da je zoper slehernega voditelja imel pri roki kakršno koli stvar.

Ta čez vse skrivna pisarna je seveda polna gradiva, ki so pisarne za zavajalna obvestila z nemško politično policijo vred.

Spomnil sem Spiegelglassa, kako ničvredni so taki zapisi in sem pripomnil:

»Zdi se mi, da se kar hudo zanašate na svoje nemške vire.«

Spiegelglass ni mogel opustiti baharije in je rekel:

»Naša obvestila smo dobili po Gučkovljevem krogu. Tam sedi prav v sredi neko izmed naših ljudi.«

Ko je Spiegelglas to ugotovil, sem le s težavo zadržal vzdih. Gučkovljev krog je bilo zelo delavna beloruska skupina, ki je po eni strani bila v tesni zvezi z nemško skrivno obveščevalno službo, po drugi strani pa v stikih z Zvezo carskih bojnikov pod vodstvom generala Millerja.

Ustanovnik tega kroga je bil Aleksander Gučkov, nekoč odličan član ruskega državnega zbora ter pod carjem predsednik odbora za vojno industrijo. V mladosti je Gučkov vodil v burski vojni rusko prostovoljsko brigado proti Angležem.

Takoj ko je car odstopil, je bil vojni minister. Po boljševiskem prevratu je organiziral ta krog, ki je v Nemčiji vzdrževal zveze s tistimi ljudmi, katerim je zlasti bilo do nemškega razširjenja na Vzhod.

Gučkovljev krog je dolgo sodeloval z generalom von Bredowim, voditeljem vojaške vohunske službe v nemški vojski. Ponoči 30. julija 1934 je generalov oddelek z vsem svojim omrežjem prišel pod nadzorstvo nemške politične policije.

Po Spiegelglassovih besedah je bila zdaj zveza z Gučkovljevo skupino prav tako tesna. Nekdo od njenih udov je bil, kakor sem zvedel, agent GPU in vohun v službi sovjetske vlade.

Spiegelglass pa mi je tudi zdaj pripovedoval samo, da ima GPU svojega človeka v tem krogu in da je ta mož bil tisti, ki je dal dokazila za Tuhačevskega izdajo.

Če je to bilo res, potem je že nekdo iz Gučkovljeve tolpe — in nedvomno tudi poglavar carskih bojnikov — natančno vedel o teh »dokazilih«, da prav zelo verjetno je bilo, da so tam imeli še izvirnike teh dokazil.

Zadnji ključ za »zaroto«, kakor je zgodovina še ni videla, so mi položili v roke v Parizu 23. septembra 1937 zjutraj. Pograbil sem kup listov — vsak je nosil kričel glavni napis, ki je sporočal, da so v sredo 22. septembra ugrabili generala Evgena Millerja, poglavarja Zveze carskih bojnikov.

General Miller je baje ob 12.10, preden je zapustil pisarno, dal svojemu pribočniku zapečaten ovitek z besedami:

»Nikar ne mislite, da sem ob pamet, toda to pot vam zapuščam zapečaten sporočilo, ki ga odprite šele potem, če se jaz ne bi vrnil.«

Ko se Miller popoldne ni vrnil, so poklicali nekaj njegovih tovarišev, da bi odprli ovitek. Vseboval je naslednje sporočilo:

»Za danes ob 12.30 sem zgovorjen z generalom Skoblinom na voglu Rue Jasmin in Rue Raffet. Hoče me peljati na pogovor z dvema nemškima častnikoma. Eden je vojaški odposlanec v neki sosednji državi, polkovnik Strohmann, drugi pa gospod Werner, ki je dodeljen tukajšnjemu nemškemu poslanstvu. Oba ta gospoda govorita dobro rusko. Do razgovora prihaja na Skoblinovo pobudo. Mogoče je to past, zaradi tega pa zapuščam to sporočilo.«

Bilo mi je, kakor da me je zadela strela, ko sem v Millerjevem sporočilu bral o »dveh nemških častnikih«.

To je torej bila »neznansko važna naloga«, za katero je Slucki že decembra 1936 potreboval moja oba najboljša agenta! To je bil »primer«, katerega je imel v mislih Furkanov, strokovnjak GPU za protivojnost med Belimi Rusi, ko se je v Moskvi šalil z menoj o mojih »nemških častnikih«!